

Sygn. akt VU 768/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 13 kwietnia 2017 r.

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy A. M. prawo do emerytury z dniem (...) (...) roku;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy A. M. kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 768/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił A. M. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od decyzji powyższej wnioskodawca wniósł w dniu 26 czerwca 2017r. odwołanie wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury przez zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 1 kwietnia 1995 roku do 31 grudnia 1998 roku w charakterze montera sieci telekomunikacyjnych, na którym to stanowisku wykonywał pracę polegającą na budowie i demontażu linii telefonicznych napowietrznych oraz obsługiwał ciężkie maszyny budowlane, okresu odbywania służby wojskowej od 1 września 1979 roku do 24 kwietnia 1980 roku i okresu zatrudnienia od 15 sierpnia 1990 roku do 23 września 1990 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania jako złożonego po upływie znacznego terminu.

Na rozprawie w dniu 19 grudnia 2017r. pełnomocnik wnioskodawcy popierał odwołanie, a pełnomocnik organu rentowego wniósł o odrzucenie odwołania jako złożonego po upływie znacznego terminu, a w razie nie uwzględnienia tego wniosku o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. M., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 3 marca 2017 r. wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych)

Wnioskodawca na datę 1 stycznia 1999r. udowodnił okres ubezpieczenia w łącznym wymiarze 25 lat 7 miesiące 12 dni, w tym 25 lat 3 miesiące i 7 dni okresów składkowych oraz 4 miesiące i 5 dni okresów nieskładkowych.

Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi na dzień 1 stycznia 1999r. łącznie **14 lat 2 miesiące 22 dni** i są to okresy zatrudnienia:

- od 2 lipca 1975 roku do 3 stycznia 1976 roku w (...) w P. na stanowisku pomocy operatora;
- od 9 listopada 1976 roku do 22 kwietnia 1978 roku oraz od 25 kwietnia 1980 do 15 maja 1988 roku w Zakładzie (...) w T. na stanowisku tokarza i ślusarza.
- okres zasadniczej służby wojskowej od 23 kwietnia 1978 roku do 31 sierpnia 1979 roku;
- od 16 maja 1988 roku do 12 września 1989 roku w Przedsiębiorstwie (...) w T. na stanowisku ślusarza;
- od 13 września 1989 roku do 14 sierpnia 1990 roku w Przedsiębiorstwie (...) w W. na stanowisku oczyszczacza;
- od 24 września 1990 roku do 30 kwietnia 1991 roku w (...) w U. na stanowisku pracownika gospodarczego.

Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu:

- odbywania służby wojskowej od 1 września 1979 roku do 24 kwietnia 1980 roku,
- od 15 sierpnia 1990 roku do 23 września 1990 roku,
- od 1 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku oraz od 1 lipca 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku w firmie (...) w Ł. na stanowisku monterza sieci telekomunikacyjnej.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 13 kwietnia 2017r. – k. 46 akt emerytalnych decyzja ZUS z dnia 17 maja 2017 roku k. 50 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k.8)

W okresie od 11 maja 2017 do 25 maja 2017 roku A. M. przebywał w Centrum (...) Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w Ś.. Decyzją z 13 kwietnia 2017r. odebrał po powrocie z sanatorium i po zapoznaniu się z jej treścią złożył w dniu 26 czerwca 2017r. odwołanie.

(dowód: faktura z dnia 11 maja 2017 roku k.6, kosztorys k.7, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2017 roku 3:01-14:49 k.27-29)

Wnioskodawca w okresie od dnia 9 listopada 1976 roku do dnia 15 maja 1988 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Zakładzie (...) w T. na Oddziale (...) przy remontach maszyn na stanowisku ślusarza. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

W tym czasie od dnia 24 kwietnia 1978 roku do dnia 24 kwietnia 1980 roku wnioskodawca odbywał Zasadniczą Służbę Wojskową. Po wojsku wnioskodawca wrócił do pracy w dniu 25 kwietnia 1980 roku na to samo stanowisko

ślusarza przy remontach maszyn na wydziale, gdzie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

(dowód: umowa o pracę z dnia 25 kwietnia 1980 roku k.18 akt emerytalnych, opinia k.21 akt emerytalnych, karta obiegowa k.22 akt o emeryturę, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2017 roku 3:01-14:49 k.27-29)

W okresie od 16 maja 1988r. do 30 kwietnia 1991r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z o.o w T..

W okresie od 13 września 1989 do 14 sierpnia 1990 roku wnioskodawca przebywał na budowie eksportowej w NRD w ramach umowy z Przedsiębiorstwem (...) w W. na stanowisku oczyszczacza. Okres ten organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych.

Po powrocie z budowy eksportowej wnioskodawca przebywał na urlopie wypoczynkowym od 16 sierpnia 1990 roku do 11 września 1990 roku. Do macierzystego zakładu pracy po budowie eksportowej wnioskodawca wrócił 24 września 1990r.

(dowód: świadectwo pracy – k. 17 akt kapitałowych, zaświadczenie k.13 akt kapitału początkowego, świadectwo pracy z dnia 9 grudnia 1991 roku k.20 akt kapitału początkowego)

W okresie od 1 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- (...) spółka cywilna z siedzibą w Ł. na podstawie umowy o pracę na pełen etat w charakterze montera. Przedsiębiorstwo zajmowało się układaniem linii telekomunikacyjnych napowietrznych i ziemnych.

Początkowo do obowiązków wnioskodawcy należało tylko montowanie telekomunikacyjnych linii napowietrznych. Stawiał słupki, a następnie montował na nich kable. Zakładał linie w P. i okolicznych miejscowościach min. w U. i W..

Następnie od 1 października 1995 roku po zakupie przez przedsiębiorstwo koparki firma zaczęła układać linie naziemne. Wówczas do obowiązków wnioskodawcy należało także zakładanie linii naziemnych. Polegało ono na naciąganiu kabli telekomunikacyjnych, wkładaniem ich do wykopu a następnie ich przysypywaniem Wnioskodawca zajmował się układaniem linii na terenie całej Polski. Pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Innych czynności nie wykonywał.

(dowód: umowa o pracę z dnia 1 kwietnia 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 29 kwietnia 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 1 czerwca 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 30 czerwca 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 1 września 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 30 września 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 31 października 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 30 grudnia 1995 roku akt osobowych, umowa o pracę z dnia 30 marca 1996 roku akt osobowych, świadectwo pracy z dnia 30 czerwca 1996 roku k. 35 akt kapitału początkowego, częściowe zeznania świadka W. B. na rozprawie z dnia 17 października 2017 roku od minuty 4:09 do minuty 11:24 k.17-19, częściowe zeznania świadka A. P. na rozprawie z dnia 17 października 2017 roku od minuty 21:25 do minuty 23:45 k.17-19, częściowe zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2017 roku 3:01-14:49 k.27-29)

W okresie od 1 lipca 1996 roku do 30 listopada 2004 roku wnioskodawca był zatrudniony u następcy prawnego Przedsiębiorstwa Produkcyjno- (...) s.c. z siedzibą w Ł. - F.” Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. na podstawie umowy o pracę na pełen etat w charakterze montera telekomunikacyjnego.

Do obowiązków wnioskodawcy do końca czerwca 1998r. należało montowanie linii telekomunikacyjnych napowietrznych i naziemnych. W przypadku linii napowietrznych stawiał on słupki, a następnie montował na nich kable. Natomiast jeśli wykonywano linie naziemną, wnioskodawca zajmował się naciąganiem kabli

telekomunikacyjnych, wkładaniem ich do wykopu a następnie ich przysypywaniem. Montował linie na terenie całej Polski. Pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Innych czynności nie wykonywał.

Od lipca 1998r. do końca zatrudnienia w F.” Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. tj. do 30 listopada 2004 roku wnioskodawca pracował jako operator koparki kopiąc nią głębokie rowy pod linie telekomunikacyjne.

W dniu 28 marca 2000 roku wnioskodawca nabył uprawnienia do obsługi koparki wielonaczyniowej do 50m³/h.

(dowód: umowa o pracę z dnia 1 lipca 1996 roku k.1 akt osobowych, umowa o pracę z dnia 2 stycznia 1997 roku wraz z aneksem k.5-6 akt osobowych, , umowa o pracę z dnia 31 grudnia 1997 roku zaświadczenia k.4, 7, 12 akt osobowych, zaświadczenia lekarskie k.8,k.10, akt osobowych, świadectwo pracy z dnia 30 listopada 2004 roku k. 37 akt kapitału początkowego, częściowe zeznania świadka W. B. na rozprawie z dnia 17 października 2017 roku od minuty 4:09 do minuty 11:24 k.17-19, częściowe zeznania świadka A. G. na rozprawie z dnia 17 października 2017 roku od minuty 11:24 do minuty 16:47 k.17-19, częściowe zeznania świadka P. S. na rozprawie z dnia 17 października 2017 roku od minuty 16:47 do minuty 21:25 k.17-19, częściowe zeznania świadka A. P. na rozprawie z dnia 17 października 2017 roku od minuty 21:25 do minuty 23:45 k.17-19, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2017 roku 3:01-14:49 k.27-29 , uprawnienia k.11 akt osobowych B, świadectwo pracy z dnia 30 listopada 2004 roku k. 37 akt kapitału początkowego)

Przedsiębiorstwo Produkcyjno- (...) s.c. z siedzibą w Ł. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. nie wystawiły wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

W pierwszej kolejności należy odnieść się do wniosku organu rentowego o odrzucenie odwołania A. M. z uwagi na jego złożenie po znacznym upływie terminu.

Wniosek organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie. Stosownie bowiem do treści art. 477⁹ § 3 k.p.c. sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie odwołanie nie zostało wniesione z nadmiernym przekroczeniem terminu. W aktach organu rentowego brak dowodu doręczenia wnioskodawcy zaskarżonej decyzji. Skarżący przyznał, że decyzję tą otrzymał dopiero po powrocie z sanatorium, gdzie przebywał w okresie od 11 maja 2017 roku do 25 maja 2017 roku. A zatem najwcześniej w dniu 25 maja 2017r. A. M. otrzymał i zapoznał się z decyzją, a odwołanie od niej wniósł 27 czerwca 2017r.

Przechodząc do oceny odwołania wnioskodawcy wskazać należy, iż zasługuje ono na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W zaskarżonej decyzji organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych:

-okresu odbywania służby wojskowej od 1 września 1979 roku do 24 kwietnia 1980 roku, podnosząc, że służba wojskowa podlega zaliczeniu tylko do 31 sierpnia 1979 roku, o ile po zakończeniu odbywania służby wojskowej zainteresowany został zatrudniony w tych samych warunkach co przez powołaniem do służby wojskowej;

- okresu od 15 sierpnia 1990 roku do 23 września 1990 roku, ponieważ z dokumentacji wynika, że w tym okresie wnioskodawca przebywał na urlopie po budowie eksportowej i do pracy wrócił w dniu 24 września 1990 roku;

- zatrudnienia od 1 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku oraz od 1 lipca 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku w firmie (...) w Ł. na stanowisku montera, ponieważ przedłożone świadectwo pracy nie spełnia wymogów formalnych, a także brak świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionego przez zakład pracy.

Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia od dnia 9 listopada 1976 roku do 22 kwietnia 1978 roku oraz od dnia 25 kwietnia 1980 roku do dnia 15 maja 1988 roku w Zakładzie (...) w T. na Oddziale (...) oraz okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od czasu od dnia 24 kwietnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku.

Zaliczenie wnioskodawcy do szczególnego stażu pracy okresu zatrudnienia poprzedzającego okres służby wojskowej oraz okresu zatrudnienia przypadającego bezpośrednio po wojsku, umożliwia zaliczenie mu do szczególnego stażu pracy także okresu zasadniczej służby wojskowej od dnia 1 września 1979 roku do dnia 24 kwietnia 1980 roku na podstawie art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz.U. z 1967 r. Nr 44, poz. 440) w brzmieniu obowiązującym od 1 września 1979 roku. Przepis art. 108 w brzmieniu do dnia 31 sierpnia 1979 roku (na podstawie którego organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od czasu od dnia 24 kwietnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku do szczególnego stażu pracy) i art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony nie różnią się w swej zasadniczej kwestii.

I tak, stosownie do treści art. 108 ustawy czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po

odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 w zw. z art. 107 ust. 1 ustawy tj. zgłoszenie w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej przez pracownika swojego powrotu do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia. Niezachowanie tego terminu powodowało wygaśnięcie stosunku pracy, chyba że niezachowanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od pracownika. Zakład pracy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej – zgodnie z art. 106 ust 1 ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1975r. do 31 sierpnia 1979r. - był obowiązany zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszerzegowania osobistego

Wydane na podstawie art. 108 ust. 4 powołanej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318) regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił swój powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. Zgodnie z § 5 powołanego rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Przepisy te, na podstawie których przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej zalicza się – z zachowaniem ciągłości pracy – do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, należy tłumaczyć tak, że okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do służby, a poborowy odbywający służbę uważany jest za pracownika (por. także wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2010 roku, I UK 333/09, LEX nr 585739, z dnia 6 kwietnia 2006 roku III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/10, z dnia 25 lutego 2010 roku. II UK 219/09, LEX nr 590248 oraz z dnia 17 maja 2012 roku w sprawie I UK 399/11, LEX Nr 1211140).

Kolejna zmiana w ustawie z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony nastąpiła na podstawie ustawy z 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 15, poz. 97) od dnia 1 września 1979r.. Przepisy art. 106-108 ustawy z 21.11.1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że "Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych". W tekście jednolitym cyt. ustawy z 21.11.1967 r. (Dz.U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) regulację tę ujęto w art. 120. Tak więc zgodnie z art. 120 ust. 1 cyt. ustawy pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3). Zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy "wliczanie" okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych zostało usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz.U. Nr 180, poz. 1496 - por. uchwała 7 sędziów SN z 16.10.2013 r. II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42).

W judykaturze przeważa pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (por. wyrok SN z 20.03.2013 r. I UK 544/12).

Oznacza to, że okres służby wojskowej podlega zaliczeniu do szczególnego stażu pracy pracownika także po 5 lipca 1979r., gdy przed powołaniem do wojska pracował w warunkach szczególnych lub po powrocie do pracy w ustawowym terminie po odbyciu służby wojskowej, podjął pracę w szczególnych warunkach. Wnioskodawca spełnił te warunki, gdyż po odbyciu zasadniczej służby wojskowej powrócił w ustawowym 30-dniowym terminie do tego samego zakładu pracy Zakładu (...) w T. na Oddział (...) na to samo stanowisko ślusarza, gdzie zarówno przed wojskiem jak i po wojsku wykonywał prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, które ustawodawca zalicza do prac w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A dział XIV poz. 25. Zarówno zatem przed powołaniem do wojska jak i po odbyciu służby wojskowej wnioskodawca był zatrudniony w szczególnych warunkach, co pozwala zaliczyć mu do szczególnego stażu pracy cały okres służby wojskowej, a zatem także okres od dnia 1 września 1979r. do dnia 24 kwietnia 1980r.

Do szczególnego stażu podlega zaliczeniu także okres zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od 1 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1996 roku w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- (...) s.c. z siedzibą w Ł. oraz w okresie od 1 lipca 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku u następcy prawnego ww. firmy tj. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł..

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Wprawdzie stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), okresy pracy w warunkach szczególnych, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. W takim jednak przypadku na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach.

Charakter pracy wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- (...) s.c. z siedzibą w Ł. oraz w F.” Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. Sąd ustalił na podstawie dokumentów w postaci świadectwa pracy z dnia 30 czerwca 1996r., zaświadczenia z

dnia 4 lutego 1995r., umowy o pracę z dnia 1 lipca 1996r., zaświadczenia z dnia 1 lipca 1996r., umowy o pracę z dnia 2 stycznia 1997r., zaświadczenia z dnia 4 lipca 1997r., zaświadczenia lekarskiego z dnia 4 lipca 1997r., umowy o pracę z dnia 31 grudnia 1997r., zaświadczenia lekarskiego z dnia 2 lipca 1998r., uprawnień maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych (k.11 akt osobowych B) oraz częściowych zeznań wnioskodawcy i świadków: W. B., A. G., A. P. i P. S.. Przesłuchani świadkowie pracowali w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- (...) s.c. z siedzibą w Ł. oraz w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., a zatem dysponowali bezpośrednią i szczegółową wiedzą co do stałych obowiązków wnioskodawcy.

Sąd odmówił wiary świadkom: W. B., A. G., A. P., P. S. i wnioskodawcy, w tej części w której twierdzili, że A. M. w całym spornym okresie pracował jako operator koparki. Zeznania te pozostają w sprzeczności z dokumentami zgromadzonymi w aktach osobowych wnioskodawcy. Z umów o pracę, świadectwa pracy, zaświadczeń wystawianych przez pracodawcę oraz z zaświadczeń lekarskich wynika, że co najmniej do końca czerwca 1998r. wnioskodawca pracował jako monter telekomunikacyjny. Po raz pierwszy stanowisko operatora koparki pojawia się w zaświadczeniu lekarskim z dnia 2 lipca 1998r. Dodatkowo należy podnieść, że dopiero 28 marca 2000 roku wnioskodawca uzyskał uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych w zakresie obsługi koparki wielonaczyniowej. Wnioskodawca przyznał, że pracował na stanowisku operatora przed uzyskaniem formalnych uprawnień, gdyż potrafił obsługiwać koparki, o czym jego pracodawca wiedział. Nawet jeżeli tak było to mogło to być najwcześniej od lipca 1998r., bo dopiero wówczas wnioskodawca został przebadany przez lekarza pod kątem zdolności do pracy na stanowisku operatora koparki. We wcześniejszym okresie cały czas zgodnie z dokumentacją wnioskodawca pracował na stanowisku montera telekomunikacji i tylko w takim zakresie była sprawdzana przez lekarzy jego zdolność do pracy.

Z tych względów Sąd uznał, że zeznania świadków dotyczą okresu, w którym wnioskodawca pracował na stanowisku operatora koparki. Wówczas do obowiązków skarżącego należała obsługa koparki, którą kopał rowy pod linie telekomunikacyjne. Sąd rozpytał świadków także ona okoliczność charakteru pracy montera telekomunikacyjnego, na którym to stanowisku wnioskodawca pracował od 1 kwietnia 1995r. do co najmniej końca czerwca 1998r. Świadkowie zeznali, że do obowiązków montera przy budowie linii telekomunikacyjnych napowietrznych należało stawianie słupków, a następnie montowanie na nich kabli telekomunikacyjnych. Natomiast zakładanie linii naziemnych polegało na naciąganiu kabli telekomunikacyjnych, wkładaniu ich do wykopu, a następnie ich zasypywaniu.

Zmienny charakter pracy w latach 1995-1998 nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zarówno bowiem prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych są zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku pracami w warunkach szczególnych jako wymienione w wykazie A dział V poz. 3 jak i prace polegające na montażu, konserwacji i remontach linii kablowych oraz telefonicznych linii napowietrznych jako wymienione w Wykazie A, Dział VIII, poz. 20. Wnioskodawca prace wymienione w wykazie A dziale VIII poz. 20 wykonywał od 1 kwietnia 1995 roku do 30 czerwca 1998 roku, a prace wymienione w wykazie A dziale V poz. 3 od 1 lipca 1998r. do 31 grudnia 1998r.

Organ rentowy bezpodstawnie nie zliczył wnioskodawcy okresu przebywania na urlopie po powrocie z budowy eksportowej od 16 sierpnia 1990 roku do 11 września 1990 roku. Nie był to bowiem urlop bezpłatny, jak wynika z dokumentacji, a urlop wypoczynkowy, który podlega zaliczeniu do szczególnego stażu pracy na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Po doliczeniu wnioskodawcy ww. okresów do uznanego przez organ rentowy w toku niniejszego postępowania stażu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego 14 lat 2 miesięcy 22 dni, legitymuje się on okresem pracy w warunkach szczególnych przekraczającym 15 lat. Jednocześnie skarżący spełnił także pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki niezbędne do uzyskania prawa do emerytury, to jest ukończył z dniem (...)roku 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia wyniósł 25 lat oraz nie należy do otwartego funduszu emerytalnego.

Z tych względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, uznając, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804) w brzmieniu od 27 października 2016 roku, zasądzając od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę w wysokości 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2 sentencji wyroku).